Integrale Handhaving

Jaarverslag 2022 & Jaarprogramma 2023

gemeente Hattem

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 2
1. Inleiding 3
2. Bouwen en ruimtelijke ordening 4
2.1 Toezicht 4
2.2 Juridische Handhaving 8
2.3 Digitalisering 8
2.5 Invoering WKB 9
2.6 Planning 2023 en terugblik 2022 9
3. Milieu 11
3.1 Kwaliteitszorgsysteem 11
3.2 Doelstelling 11
3.3 Terugblik 2022 en planning 2023 12
Juridische Handhaving 13
4. Algemene plaatselijke verordening (APV) 17
4.1 Doelstelling ten aanzien van handhaving APV 17
4.2 Planning 2023 en terugblik 2022 17
5. Alcoholwet 22
5.1 Alcoholwet 22
5.2 Terugblik 2022 en planning 2023 23
6. Algemene Prioriteitenstelling 26
6.1 Hoe om te gaan met meldingen en handhavingsverzoeken 26
BIJLAGE 1: Probleemformulering milieuhandhavingstaken 27
BIJLAGE 2: Bedrijven onder toezicht gemeente Hattem 29
BIJLAGE 3: Werkplanning milieuhandhavingsactiviteiten 30
BIJLAGE 4: Werkwijze meldingen en handhavingsverzoeken 32
BIJLAGE 5: ODNV Jaarverslag 2022 en Jaarprogramma 2023 34

1. Inleiding

Conform de Nota Integrale Handhaving wordt jaarlijks een integraal handhavingsprogramma vastgesteld. Ook wordt ieder jaar verantwoording afgelegd over de uitvoering hiervan in het voorgaande jaar. Het gaat om taken in het kader van het omgevingsrecht, waaronder de activiteiten bouwen, slopen, milieu en monumenten. Daarnaast zijn de taken op grond van de Algemene plaatselijke verordening in de openbare ruimte (o.a. parkeren) en handhaving van de openbare orde beschreven. Ook taken op grond van de bijzondere wetten, zoals de Alcoholwet (voorheen Drank- en Horecawet) zijn beschreven. In de voorliggende notitie treft u de evaluatie over 2022 en het programma voor 2023 aan.

Hattem weer open
Na bijna twee jaar corona kwam in 2022 eindelijk een einde aan alle beperkingen. Er konden in 2022 weer evenementen plaatsvinden. Alle horeca-zaken en winkels zijn weer open. De herinrichtingswerkzaamheden in de binnenstad zijn afgerond. De schoonheid van ons centrum maakt het tot een prachtige plek om te beleven en elkaar te ontmoeten. De reguliere VTH-taken konden weer uitgevoerd worden. Met het instrumentarium van het VTH-domein willen we komende jaren extra bijdragen, zodat de ruimte goed wordt gebruikt (terrassen, uitstallingen, parkeren).

Omgevingswet
Hoewel de corona-pandemie achter ons lijkt te liggen, spelen er diverse opgaves binnen het omgevingsrecht, die naast de reguliere VTH-taken veel inzet vragen. De twee belangrijkste zijn de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor bouwen(Wkb). De Omgevingswet is wederom uitgesteld. De Omgevingswet treedt in januari 2024 in werking. In 2022 zijn we druk bezig geweest met de voorbereidingen. Er zijn veel stappen gezet om de processen en de werking van het VTH-systeem te verbeteren. Sinds begin 2023 is het nieuw VTH-systeem live(RxMission). Ook is in 2022 een nieuwe Kwaliteitsverordening VTH vastgesteld met het oog op de Omgevingswet.

Wet kwaliteitsborging bouwen
De Wkb treedt samen met de Omgevingswet op 1 januari 2024 in werking. De rol van de gemeente als bevoegd gezag gaat veranderen door het nieuwe stelsel van kwaliteitsborging in de bouw. Er komt een zogenaamde knip tussen de bouwtechnische toets en de ruimtelijke toets. Door private kwaliteitsborgers zal de bouwtechnische toets worden gedaan en het toezicht op de bouw. De Wkb leidt tot verandering/verschuiving van taken en rollen van vergunningverlening en toezicht en handhaving en heeft impact op procedures, werkprocessen, leges(inkomsten).

In 2022 hebben we de nieuwe procedures/processen in kaart gebracht en het effect op de leges(inkomsten). In 2023 willen een proefproject gaan doen. Daarnaast moeten beleidsmatige keuzes worden gemaakt. Dit gaan we in 2023 doen. Zo kan een gemeente nog steeds toezicht houden op bouwwerken onder de Wkb, maar moet dan wel vooraf keuzes maken in beleid: wanneer wel of niet, bij welk type bouwwerk of onderwerp wil de gemeente betrokken worden. De implementatie van de wetten vraagt in 2023 en verder opnieuw de nodige capaciteit.

Energielabel C verplichting voor kantoren
Vanaf 1 januari 2023 moeten alle kantoren voorzien zijn van energielabel C op basis van het Bouwbesluit. Vanuit de gemeente zijn we afgelopen jaar gestart met het informeren en stimuleren van kantooreigenaren om actie te ondernemen. Naar verwachting zullen er in 2023 nog een paar kantoorgebouwen overblijven, die nog niet voldoen aan de labelplicht. Inzet vanuit handhaving is er op gericht om ervoor te zorgen dat deze kantoorgebouwen alsnog in de loop van 2023 of uiterlijk 2024 voldaan aan de labelplicht.

Leeswijzer
In de hoofdstukken 2 tot en met 6 wordt per discipline verslag gedaan van de gemeentelijke handhaving in het jaar 2022 en wordt het jaarprogramma voor het jaar 2023 beschreven.

Sinds juli 2013 is de gemeente Hattem aangesloten bij de Omgevingsdienst Noord-Veluwe (ODNV). Hattem heeft de basistaken Wet milieubeheer aan de ODNV overdragen. Later zijn hier de agrarische bedrijven aan toegevoegd. In de loop van 2015 is ook het toezicht en de handhaving op sloop en asbest overgedragen aan de ODNV. Het jaarprogramma van de ODNV voor het jaar 2023 en het jaarverslag van de ODNV van het jaar 2022 zijn terug te lezen in bijlage 5.

2. Bouwen en ruimtelijke ordening

Onder het thema bouwen en ruimtelijke ordening vallen de taakvelden:

- Constructieve veiligheid*;*
- Controle omgevingsvergunningen;
- Monumenten;
- Bouwen en gebruiken zonder vergunning (illegale bouw);
- Intrekken oude omgevingsvergunningen;
- Slopen en asbest.

2.1 Toezicht

Toezicht op de uitvoering van bouwactiviteiten vindt zijn grondslag in veiligheid, zoals de constructieve veiligheid, bouwkundige risico´s en brandveiligheid, maar ook de leefbaarheid, zoals het toezicht op welstand. Constructieve veiligheid heeft daarbij de hoogste prioriteit. Bij het toezicht op de bouw van een bouwwerk worden de overige aspecten uiteraard wel meegenomen.

Constructieve veiligheid
Constructieve veiligheid heeft te maken met de sterkte, stijfheid en stabiliteit van de constructie. Als één van de drie toetsingscriteria niet voldoet, bestaat de kans dat het bouwwerk instabiel is en zelfs instort of afbreekt. Controle op constructieve veiligheid van een bouwwerk heeft daarom de hoogste prioriteit.

Doelstelling is om bij alle bouwactiviteiten, waarvoor een omgevingsvergunning nodig is, controle op de constructieve veiligheid uit te voeren op basis van de goedgekeurde constructieberekeningen en tekeningen behorende bij de omgevingsvergunning. Onder deze controles vallen de controles van de fundering, de wapening, de vloeren en de staalconstructies. In veel gevallen zijn meerdere controles nodig tijdens deze fase van de bouw. Bouwwerken waarvan de aanvang van de bouwwerkzaamheden bij ons gemeld is, worden altijd gecontroleerd.

Bij de nieuwbouw van de woningen en appartementen aan de 3e Walsteeg heeft de aannemer verkeerde beton geleverd gekregen en deze voldeed niet aan de gestelde eisen. In overleg met de aannemer en de constructeur is besloten de gehele fundering te verwijderen en opnieuw te storten.

Controle op Omgevingsvergunningen
Naast het toezicht op constructieve veiligheid heeft toezicht op bouwkundige veiligheidsaspecten en brandveiligheidsaspecten tijdens de bouw hoge prioriteit. Dan gaat het voornamelijk om nieuwbouw en verbouwingen van grote of complexe panden waarin veel bezoekers of kwetsbare groepen aanwezig zijn, zoals scholen, kantoren en ook gebouwen waarin veel mensen wonen en/of slapen, zoals verzorgingshuizen. Het gaat hierbij vaak om bouwwerken die ook een omgevingsvergunning voor het onderdeel “een bouwwerk brandveilig gebruiken” nodig hebben. Bij deze bouwwerken zijn tijdens de bouw meerdere controles nodig.

Afgeronde bouwprojecten
In 2022 zijn volgende (grotere) projecten afgerond:

- De eerste 50 woningen op de Antarctica-locatie
- Bedrijfspand De Waard tenten op het H2O terrein
- Bedrijfsverzamelgebouw De Groene Koploper op het H2O terrein
- Vervanging / toevoeging van een tiental vrijstaande woningen verspreid over Hattem.

Foto's: Bedrijfspand De Waard

Nieuwbouw Hoopjesweg

Vernieuwbouw woning aan De Waag

Het toezicht op bouwwerken waarbij de risico´s minder groot zijn heeft minder prioriteit. Het gaat hier onder andere om aanbouwen aan de achterzijde van een woning, de wat kleinere bijgebouwen en dakkapellen. Deze categorie is in 2022 op basis van steekproeven beoordeeld. Dit zal in 2023 ook zo gedaan worden. Sinds de invoering van de Wabo, in oktober 2010, zijn dit soort bouwwerken in veel gevallen vergunningvrij. Wel moeten deze bouwwerken voldoen aan de eisen die zijn gesteld in het Bouwbesluit 2012. Voor alle bouwwerken waarvoor een omgevingsvergunning is afgegeven vindt een eindcontrole plaats.

Monumenten / Beschermd stadsgezicht

Regels voor monumenten zijn opgesteld om de bijzondere zichtbepalende waarde die deze gebouwen representeren te beschermen. Als deze regels niet worden nageleefd, gaat deze waarde voorgoed verloren. Strikte handhaving (snel en adequaat) is daarom juist bij monumenten van groot belang. Naast de bouwkundige veiligheid, is het doel om de waarde van monumenten en van het beschermd stadsgezicht te beschermen door altijd direct handhavend op te treden (stilleggen bouw) bij dreigende onherstelbare en onomkeerbare schade aan de monumentale waarden van het monument en bij dreigende aantasting van het beschermd stadsgezicht.

Nieuwe hellingbaan binnen beschermd stadsgezicht

Hiervan is sprake bij verbouwingen aan monumenten zonder of in afwijking van een vergunning. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om verbouwingen waarbij de structuur van het pand wordt aangetast zoals aanpassingen aan balklagen, muren en kap. Ook andere aanpassingen waarbij de monumentale waarden van het pand worden aangetast, zoals een doorbraak tussen 2 panden of het afwijken van het kleurbeleid, zijn een reden om handhavend op te treden. Als bovenstaande activiteiten plaatsvinden bij een pand wat niet geregistreerd staat als monument, maar wel binnen het beschermd stadsgezicht ligt dan wordt er ook handhavend opgetreden. Werkzaamheden die het normale onderhoud te boven gaan zijn hier dus altijd vergunningplichtig.

In 2022 hebben er een tweetal handhavingszaken gespeeld omtrent monumenten. In het ene geval betrof het extra werkzaamheden die geen onderdeel uitmaakten van de afgegeven omgevingsvergunning. In het andere geval betrof het werkzaamheden zonder een omgevingsvergunning. In beide gevallen hebben we de bouw stilgelegd en heeft er overleg plaatsgevonden totdat er een (aangepaste) omgevingsvergunning is verleend.

Bouwen zonder of in afwijking van de vergunning en strijdig gebruik

Bij bouw hoort ook het toezicht op de naleving van de Wabo en de Wet ruimtelijke ordening. Meestal gaat het dan om het bouwen en/of gebruiken van bouwwerken zonder de benodigde vergunning of om bouwen in strijd met het bestemmingsplan. Onderweg naar en van een controle wordt telkens zoveel mogelijk gecontroleerd op illegale bouwactiviteiten. Vaak brengt een klacht of een melding van buren illegale bouw aan het licht. Ook krijgen we regelmatig een interne melding vanuit de afdeling belastingen die nieuwe luchtfoto's vergelijken met de vorige luchtfoto's. Bij meldingen wordt altijd actie ondernomen.

Dakopbouw zonder vergunning. Na aanpassingen te legaliseren.

Inwoners en ondernemers vragen om verschillende redenen aan de gemeente of een bepaalde situatie toegestaan is of maken melding van een illegale situatie of dienen een verzoek om handhaving in. Hierdoor worden wij in kennis gesteld van strijdig gebruik of illegale bouw. De actie op deze meldingen kan bestaan uit een inspectie ter plekke, het arrangeren van een gesprek tussen partijen en/of uitleg over het handhavingsproces. Voordat bij een illegale bouw wordt overgegaan tot een handhavingsactie, wordt eerst onderzoek gedaan naar de mogelijkheid de bouw en het gebruik alsnog te legaliseren.

In de praktijk wordt steeds meer gemeld. Dan gaat het niet altijd om onveilige situaties.
Net als vorig jaar hebben veel inwoners thuis gewerkt en zijn aan het klussen zijn geslagen. Dit resulteerde ook in meer klachten en meldingen van omwonenden met vragen of de bouwwerkzaamheden wel vergunningvrij kunnen worden uitgevoerd. In de meeste gevallen was informeren voldoende. Slechts in een enkel geval bleek dat er sprake was van een overtreding.

Vaak is de achtergrond van een melding onenigheid in de relatie in de buurt of een burenrecht kwestie over bijvoorbeeld overhangende takken of de kadastrale grenzen. De verwachting is dat dit soort meldingen zal blijven toenemen. Onder de Omgevingswet kan deze categorie vergunningsvrije bouwwerken toenemen. Naaste bewoners zijn daar niet altijd even gelukkig mee. Het is dan belangrijk om goed uit te kunnen leggen waarom iets vergunningvrij gebouwd mag worden.

Het type illegale bouwwerken dat het meest voorkomt, zijn dakkapellen. Wij verwachten dat dit zo is omdat mogelijk onduidelijkheid bestaat over wat zonder omgevingsvergunning (vergunningsvrij) gerealiseerd kan worden, en waarvoor wel een omgevingsvergunning nodig is. Daarnaast vinden overtredingen door de hele gemeente plaats, er is niet specifiek een bepaald gebied aan te wijzen.

Constateringen
In 2022 hebben wij in 19 zaken een overtredingen geconstateerd en een constateringsbrief verzonden. In de meeste gevallen zijn de overtredingen daarna opgeheven, doordat bijvoorbeeld een omgevingsvergunning is aangevraagd en verleend. In een aantal gevallen zijn wij nog in overleg met de overtreder. Het in verleg gaan met de overtreder en uitleg te geven over de overtreding en het vervolg, werkt effectief. De illegale situatie wordt vaak naar aanleiding van overleg beëindigd. Wij hebben slechts in één geval naar aanleiding van een constatering, een voornemen tot handhaving verstuurd.

Intrekken oude vergunningen
Volgens de Wabo kunnen vergunningen worden ingetrokken wanneer er na 26 weken na verlenen van de vergunning nog niet begonnen is met de bouw. In 2011 is gestart met het intrekken van vergunningen ouder dan 3 jaar. Dit met name omdat de eisen aan het bouwen in de loop der jaren sterk zijn veranderd. Bovendien blijkt in de praktijk dat bouwplannen na 3 jaar meestal worden aangepast zodat er toch een nieuwe vergunning moet worden aangevraagd. Bijkomend voordeel is dat hiermee de lopende archieven op de afdeling worden opgeschoond.

Alle adressen worden bezocht waar geconstateerd kan worden of de vergunning daadwerkelijk niet is uitgevoerd. Daarna wordt de vergunninghouder op de hoogte gesteld van het voornemen tot intrekken van de vergunning, waar op gereageerd mag worden. Daarna wordt er een intrekkingsbesluit aan de vergunninghouder gestuurd. Elk jaar inventariseren we zo welke vergunningen voor intrekking in aanmerking komen. In 2022 hebben we weer meerdere vergunningen ingetrokken. geen vergunningen ingetrokken. Eind 2022 zijn er nog circa 18 vergunningen, die meer dan 3 jaar geleden zijn verleend en waarvan de werkzaamheden nog niet zijn gestart. Ook komend jaar zullen we weer dezelfde werkwijze hanteren.

Reclame
Ondernemers willen hun onderneming laten opvallen door het aanbrengen van reclame-uitingen in de vorm van (licht-) reclames en/of vlaggen aan de gevel. Om het beschermde stadsgezicht te sparen heeft de gemeente Hattem een Nota Reclamebeleid opgesteld. Hierin worden eisen gesteld aan de aantallen, de afmetingen, de vormgeving en het materiaal van deze reclame-uitingen. Onze doelstelling is om tegen elke illegaal aangebrachte reclame-uiting binnen het beschermd stadsgezicht handhavend op te treden. Eerst wordt altijd gekeken of legalisatie mogelijk is. Dit wordt voorgelegd aan de Commissie ruimtelijke kwaliteit. Reclame-uitingen buiten het beschermde stadsgezicht zijn ook niet altijd vergunningvrij maar handhaving heeft hier een lagere prioriteit.

In 2022 hebben wij het aanbrengen van reclame zonder vergunning niet opgepakt. Wel is geconstateerd dat binnen het beschermd stadsgezicht in een aantal gevallen illegaal reclame is aangebracht. In 2023 willen wij een inventarisatie maken en de illegale reclame oppakken. Op dit moment wordt er ook gewerkt aan nieuw uitstallingenbeleid. Samen met de ondernemers en de HAVO wordt daar vanuit de gemeente aan gewerkt. Als het nieuwe uitstallingenbeleid straks is vastgesteld kan dat samen worden opgepakt en gekeken worden naar uitstallingen en reclame-uitingen in de binnenstad.

Slopen en Asbest
Asbest kan gevaarlijk zijn voor de gezondheid en daarom mogen bedrijven geen asbest (her-) gebruiken, bewaren, verkopen, importeren weggeven, opnieuw toepassen en bewerken. Dit verbod geldt sinds 1 juli 1993 in Nederland en sinds 2005 in de gehele Europese Unie.
Hoe ouder een astbestdak, hoe groter de kans dat er asbestvezels vrijkomen. Om die reden is het verstandig om alle asbestdaken te verwijderen. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de eigenaren. De regering was voornemens asbestdaken per 31 december 2024 te verbieden maar de Eerste Kamer heeft dit asbestdakenverbod verworpen. Er wordt onderzocht of de uitvoering van sanering en vervanging van asbestdaken vereenvoudigd kan worden.

Vanaf 1 juli 2015 zijn de sloopmeldingen en de controles ondergebracht bij de ODNV. Het toezicht op het slopen van een (deel van een) gebouw heeft daarmee een hoge prioriteit gekregen. Alle sloopmeldingen worden door de ODNV beoordeeld. Toezicht vindt op basis van een risicobepaling gebaseerd op de risicomatrix plaats. Sinds de invoering van de Wabo maakt het onderdeel slopen deel uit van de omgevingsvergunning. Van alle vergunningen en meldingen wordt geregistreerd wanneer ze zijn verleend, wanneer ze zijn gestart en wanneer zij gereed zijn. De inspectierapporten en de vrijgaverapporten worden beoordeeld en in de dossiers opgenomen. Bij een sloop wordt gecontroleerd of de genomen veiligheidsvoorschriften afdoende worden nageleefd. Bij geconstateerde overtredingen door een bedrijf wordt de Arbeidsinspectie ingeschakeld.

In 2022 heeft de gemeente een aantal meldingen gehad over illegale sloop waarbij asbest in het spel is. Bij dergelijke meldingen wordt altijd, samen met de toezichthouder van milieu en/of BOA, actie ondernomen. Dit om te voorkomen dat de asbest nog verder verspreid wordt. Wanneer bekend is wie verantwoordelijk is voor een asbeststort wordt aangifte gedaan bij de politie en worden de kosten voor het verwijderen verhaald. Vaak is echter niet te achterhalen wie de overtreder is en zorgt de gemeente zelf voor een veilige afvoer van het materiaal. De gemeente moet dan zelf zorg dragen voor de kosten.

2.2 Juridische Handhaving

Indien een overtreding wordt geconstateerd gaan wij in overleg met de betrokkene om de overtreding te laten beëindigen. De beëindiging van de overtreding kan bijvoorbeeld door het alsnog aanvragen van een omgevingsvergunning of het verwijderen van een illegaal bouwwerk. In het geval dat overleg niet leidt tot een oplossing, volgt een handhavingsprocedure.

Wanneer na het versturen van een 'constateringsbrief' dit niet leidt tot een oplossing, volgt een voornemen tot handhaving die door de juridisch medewerker wordt opgesteld. En daarna een handhavingsbesluit als de overtreding niet wordt opgeheven. In 2022 is er in vier gevallen een handhavingsbesluit (last onder dwangsom) genomen.

Eén handhavingsbesluit hebben wij genomen naar aanleiding van een handhavingsverzoek. De overtreding hield in dat de gronden niet in overeenstemming met de bestemming werden gebruikt. Daarnaast waren een aantal bouwwerken op de gronden gebouwd, waarvoor een omgevingsvergunning benodigd is. Legalisatie hiervan was niet mogelijk. Naar aanleiding van ons handhavingsbesluit zijn de overtredingen opgeheven.

Drie keer hebben wij een handhavingsbesluit genomen nadat wij constateerden dat gebouwd werd zonder benodigde omgevingsvergunning. Omdat de benodigde omgevingsvergunning ontbrak, hebben wij een bouwstop opgelegd (met een dwangsom). In deze gevallen zijn wij, na het stilleggen van de bouwwerkzaamheden, in overleg gegaan met de overtreders om tot een oplossing te komen. Naar aanleiding hiervan zijn de benodigde omgevingsvergunningen aangevraagd en verleend. Hierdoor hebben wij de opgelegde bouwstops kunnen beëindigen.

2.3 Digitalisering

Sinds 2015 vindt de controle van een verleende omgevingsvergunning digitaal plaats. De toezichthouder heeft hiervoor de beschikking over een tablet.

Eind 2016 is de eerste volledig digitale omgevingsvergunning verleend. Deze omgevingsvergunning maakt deel uit van een pilot om op termijn alle omgevingsvergunningen alleen nog digitaal te vergunnen. Voor de verdere ontwikkeling van de digitale vergunning is gewacht op de invoering van het zaaksysteem. Met de implementatie van het zaaksysteem is er ook een wettelijk geaccepteerd digitaal archief. In oktober 2018 is het zaaksysteem geïmplementeerd. Vanaf 2019 worden alle omgevingsvergunningen digitaal getoetst, verleend en gearchiveerd.

Zoals toegelicht in de inleiding wordt dit jaar een nieuw VTH-zaaksysteem geïmplementeerd met het oog op de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

2.4 Energielabel C-verplichting voor kantoorgebouwen

Per 1 januari 2023 geldt de energielabel C verplichting voor kantoorgebouwen. Dit betekent dat kantoorgebouwen, die aan bepaalde criteria voldoen, minimaal moeten beschikken over energielabel C. De criteria om hieraan te moeten voldoen zijn onder andere dat de oppervlakte van de kantoorfunctie minimaal 100 m2 beslaat en minstens 50% van het gebouw omvat. Kantoren in aangewezen monumenten vallen hier bijvoorbeeld buiten.

Als gemeente zijn wij bevoegd gezag met betrekking tot handhaving van de energielabel c-verplichting. Daarom hebben wij eigenaren/huurders van kantoorgebouwen, waarvan we verwachten dat ze onder deze verplichting vallen, begin november 2022 een brief gestuurd. Daarin hebben wij ze geïnformeerd over de energielabel c-verplichting en gevraagd ons te laten te laten weten of hun kantoor onder deze verplichting valt, zo ja, hoe ver ze zijn met het verkrijgen met het energielabel.

We hebben de kantoorgebouwen die we een brief hebben gestuurd geselecteerd op basis van de "kantoorfunctie" uit de BAG (Basisregistratie Adressen en Gebouwen). Hieruit hebben we vervolgens

de gebouwen met kantoorfunctie van >90 m2 geselecteerd. Deze lijst hebben we handmatig doorlopen en per gebouw bekeken of we verwachten of deze al dan niet onder de label-c verplichting valt. Hieruit zijn 41 gebouwen gekomen. Die hebben we een brief gestuurd.

Van een aantal kantoren hebben we de reactie ontvangen dat ze al voldoen aan de verplichting. Daar hebben we energielabel van ontvangen. Ook hebben een aantal kantoren gereageerd dat ze niet onder de verplichting vallen met een onderbouwing. De reacties slaan wij op in een overzicht. In maart 2023 waren er nog maar 6 kantoorgebouwen waar we geen reactie van hebben ontvangen. Begin april hebben we daar opnieuw een brief naar gestuurd. Medio 2023 kijken we wat de stand van zaken is en welke vervolgacties nodig zijn om te zorgen dat alle kantoren voldoen aan de energielabel C.

2.5 Invoering Wkb

Vanaf 1 januari 2024 wordt de Wkb (Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen) stapsgewijs ingevoerd. Het doel van de Wkb is het verminderen van bouwfouten en gebreken en daarmee de kwaliteit van de gebouwen te verbeteren. De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) betekent een groot aantal veranderingen in het toezicht en de handhaving bij bouwactiviteiten.

De preventieve gemeentelijke toetsing bij de aanvraag voor omgevingsvergunningen komt te vervallen en daarvoor in de plaats komen private instellingen die worden belast met de kwaliteitsbewaking van de bouw. Ten minste 4 weken voor de start van de bouwwerkzaamheden moet er een melding bij de gemeente worden ingediend. De gemeente controleert of de opdrachtgever werkt met een toegelaten, bij de bouwactiviteit passend, instrument en een onafhankelijke kwaliteitsborger. Ook controleert de gemeente of alle specifieke risico's voor dat bouwwerk in de risicobeoordeling in kaart zijn gebracht en in het borgingsplan zijn vastgelegd.

Tijdens de bouw zullen ze de onafhankelijke kwaliteitsborger controleren of een gebouw voldoet aan de wettelijke technische eisen. De bouwer is verantwoordelijk voor de gevolgen van de fouten die hij heeft gemaakt. Wanneer de kwaliteitsborger of de gemeente een probleem constateert kan de bouw worden stilgelegd door de gemeente. Bij oplevering verklaart de kwaliteitsborger dat het bouwwerk voldoet aan de technische voorschriften van het Bouwbesluit. Op basis van deze verklaring kan het bouwwerk gereed worden gemeld bij de gemeente en in gebruik worden genomen.

Monumenten, bouwwerken waar een milieuvergunning voor nodig is en bouwwerken die een vergunning brandveilig gebruik nodig hebben vallen niet onder de Wkb.

Het afgelopen jaar hebben we in kaart gebracht hoe de nieuwe processen eruit komen te zien en wie welke rol (toezichthouder/vergunningverlener) straks krijgt. In 2023 gaan we kijken of we een pilot (proefproject) voor het realiseren van een bijvoorbeeld een woning kunnen doen. Zo kunnen we inzicht krijgen hoe het proces in de praktijk daadwerkelijk verloopt en ervaren hoe de samenwerking is tussen aannemer, gemeente en een kwaliteitsborger. Ook gaan we handhavingsbeleid opstellen voor gevallen die onder de Wkb vallen.

2.6 Planning 2023 en terugblik 2022

Conform het beleid en de bovengenoemde uitgangspunten stelt de gemeente Hattem zich tot doel:

- Alle bouwprojecten, die voltooid worden, tenminste één keer op locatie te controleren voordat de verleende vergunning gearchiveerd wordt;
- Wanneer daarvoor een omgevingsvergunning is aangevraagd, het uitzetten van een rooilijn op locatie te controleren dan wel zelf de rooilijn uit te zetten (dit enkel bij nieuwbouw en vervangende nieuwbouw);
- Grotere bouwprojecten op locatie te controleren op de momenten van constructieve werkzaamheden en/of het controleren van wapening;
- Bij alle reeds geplande werkzaamheden op locatie en op weg daarheen of daarvandaan vanaf de weg te controleren op het gebruik van de aangrenzende percelen en gebouwen (ad hoc);
- Bij het verlenen of herzien van een gebruiksvergunning / omgevingsvergunning het betreffende gebouw te controleren;
- Het controleren van reclame-uitingen in met name de binnenstad.

Naast deze reguliere werkzaamheden worden in 2023 de volgende grotere projecten verwacht:

- Circa 25 nieuwe woningen op Het Veen
- Nieuweweg Parkstaete
- 18 nieuwe woningen op het voormalige Consmemateriein
- Bedrijfsgebouw VDG-groep op H2O
- Appartementen hoek Nieuweweg / Allee

Resultaten afgelopen jaren en planning komend jaar						
	2018	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**Planning 2023**
Voltooide bouwprojecten	104	166	112	150	155	Alle bouwwerken die gereed zijn
Rooilijn controle / situering bouwwerk	31	28	21	25	26	In ieder geval alle nieuwbouwprojecten.
Grote bouwprojecten: controle op moment van constructieve werkzaamheden en/of het controleren van wapening,	45	42	33	50	48	In ieder geval alle nieuwbouw- en renovatieprojecten. Het Veen, H2O
Ad hoc controle	continu	continu	continu	continu	continu	continu
Controle na klacht	52	56	75	70	65	continu
Aanschrijvingen / Bestuursdwang / Last onder dwangsom	19	19	5	9	19	continu
Controles brandveiligheid				14	16	Waar nodig

3. Milieu

3.1 Kwaliteitszorgsysteem

In Hattem is de milieuwethandhaving georganiseerd volgens een cyclisch kwaliteitszorgsysteem. De criteria waaraan dit systeem moet voldoen zijn voorgeschreven bij wet. Het verbeteren en aanpassen van het systeem en de werkwijzen is een periodiek terugkerende bezigheid. In de jaarprogramma's en -verslagen wordt dit systeem geëvalueerd en geactualiseerd.

3.2 Doelstelling

De handhavingscyclus begint met het bepalen van het doel. Het doel is om een bepaalde “naleving” tot stand te brengen. Dat doel kan overigens niet enkel door te controleren en te straffen worden behaald, communicatie en belonen zijn ook mogelijke instrumenten. Vooralsnog ligt de nadruk echter op de periodieke bedrijfscontroles. In elk geval vloeit uit de doelstelling een lijst van taken voort (ook wel probleemanalyse genoemd). Vervolgens worden al deze acties tegen elkaar afgezet in een prioritering. Elk jaar wordt de lijst over het naleefgedrag (prioritering) bijgewerkt. Hierdoor komen bedrijven naar voren die een goed of slecht naleefgedrag hebben. Bedrijven die een slecht naleefgedrag hebben (meerdere overtredingen) worden eerder en vaker gecontroleerd dan bedrijven die een goed naleefgedrag hebben. De lijsten die dat voor 2023 oplevert zijn te zien in bijlage 2 en 3.

Evaluatie naleefgedrag en formulering nieuwe doelstelling 2023
Het doel van de handhaving is het bereiken van een verbeterd naleefgedrag. De hierbij geformuleerde doelstelling van de afgelopen vier jaar was optimistisch, namelijk 10% verbetering in 2018 (ten opzichte van 2014). Om te achterhalen of dit doel bereikt is een aantal jaren onderstaand schema ingevuld. Hierbij werd in 2014 al de volgende kanttekening gemaakt: *te verwachten valt dat het scoren van het naleefgedrag in de eerste jaren leidt tot een hogere concentratie “slechte nalevers” in het jaarprogramma (want we gaan de goede nalevers steeds minder en de slechte nalevers steeds vaker controleren). Ook te verwachten valt dat de slechte nalevers een slechter naleefgedrag vertonen dan de goede nalevers. Hierdoor kan het zijn dat het aantal hercontroles de komende jaren zelfs toeneemt in plaats van afneemt.*

Dit blijkt nog steeds het geval. Het aantal geconstateerde overtredingen is procentueel gestegen. De afgelopen jaren is er diverse wetgeving veranderd, zoals b.v. de Europese verordeningen inzake lekcontroles bij koelinstallaties, informatieplicht en energiebesparing bij bedrijven. De meeste bedrijven zijn logischerwijs niet bezig met wetgeving maar met ondernemen. Dit is vanuit hun standpunt begrijpelijk en logisch. Het blijft daarom belangrijk om toezicht te houden bij bedrijven om een veilige milieu- en leefomgeving te creëren en te houden. Ook is het tijdens controles belangrijk om de ondernemers op de hoogte houden van veranderde wetgeving en de belangen daarvan aan hun mee te delen.

Het noodzakelijke aantal controles kan met de huidige capaciteit (intern) worden uitgevoerd. Verwacht wordt dat de komende vier jaar het effect van de programmatische handhaving wel zal gaan leiden tot minder geconstateerde overtredingen. De nieuwe doelstelling voor 2023 wordt daarom op 10% daling gesteld (t.o.v. 2018).

Aantal	**2018 %**	**2019 %**	**2020 %**	**2021 %**	**2022 aantal**	**2022 %**	**Doelstelling 2023 in %**
Reguliere bedrijfscontroles	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**84**	**100%**	100%
Overtreding kernbepaling	**28%**	**28%**	**25%**	**20%**	**21**	**25%**	daling naar 15%
Aanschrijvingen / hercontroles	**58%**	**61%**	**49%**	**53%**	**45**	**54%**	40%
Bestuursdwangcontroles	**1%**	**1%**	**1%**	**1%**	**-**	**0%**	daling naar 0%
Dwangsomcontroles	**1%**	**0%**	**0%**	**0%**	**-**	**0%**	daling naar 0%

3.3 Terugblik 2022 en planning 2023

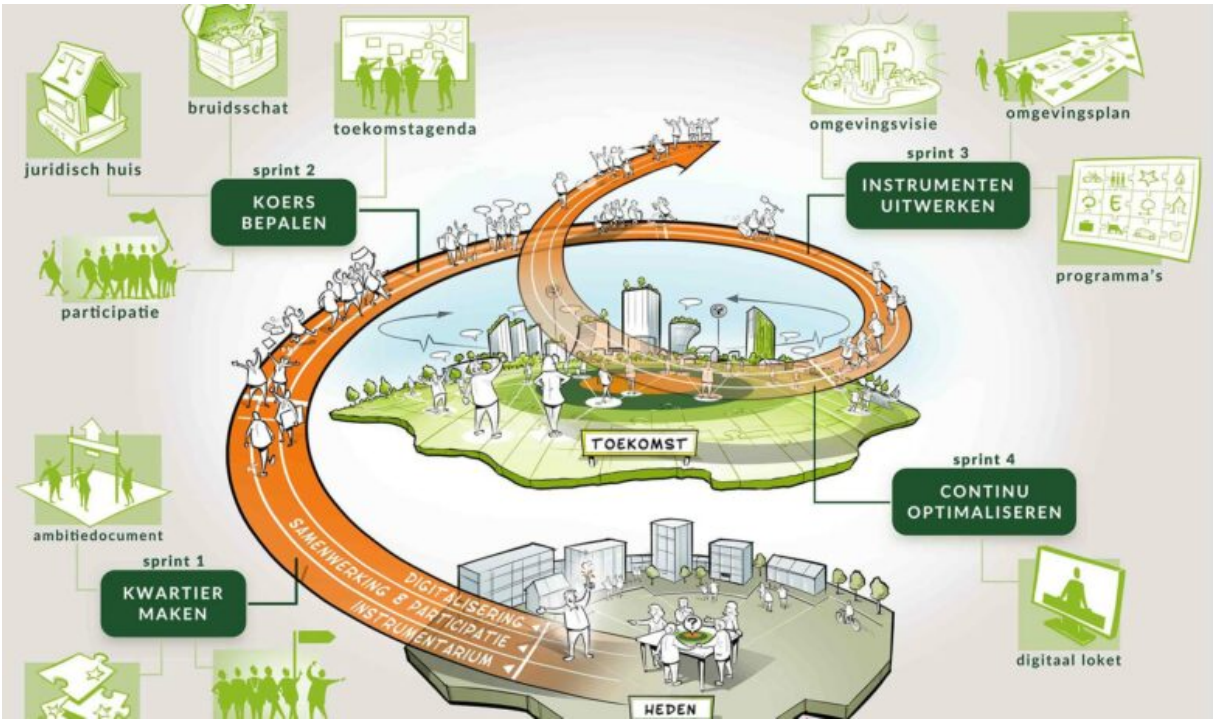
De bulk van het werk bij milieuhandhaving wordt gevormd door de bedrijfsmilieucontroles. Maar behalve de periodieke controles en de daaruit volgende hercontroles en eventuele bestuursrechtelijke handhaving worden ook andere taken uitgevoerd. Een detailplanning is terug te vinden in bijlage 4. Hieronder komen de geplande taken inhoudelijk aan bod.

Omgevingswet
De gemeente bereidt zich voor op de inwerkingtreding van deze wet. Qua inhoud heeft de Omgevingswet geen ingrijpende gevolgen voor de toezicht- en handhavingstaken binnen het milieu taakveld. Wel is het zo dat beleidsmatige keuzes die de gemeenteraad kan maken in het omgevingsplan gevolgen kunnen hebben.

De belangrijkste verandering is dat het begrip “inrichting” dat nu centraal staat in de Wet milieubeheer komt te vervallen. Het wordt vervangen door een regulering per milieubelastende activiteit. De veranderingen in de regels voor milieubelastende activiteiten zijn met name veranderingen in de systematiek. Doordat het begrip “inrichting” vervalt, maakt het voor de geldigheid van de milieuregels onder de Omgevingswet straks niet meer uit of een activiteit een bedrijfsmatige omvang heeft, hoe lang de activiteit duurt of de activiteit op een vaste plek plaatsvindt.

Een groot aantal voorschriften van het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling wordt verder vervangen door een zorgplicht. Inhoudelijk gezien zijn er echter weinig veranderingen. In verreweg de meeste gevallen zal een bedrijf door invoering van de Omgevingswet geen andere voorschriften krijgen.

Voor de toezicht van de milieutaken zal dit meer tijd gaan vergen, omdat particulieren ook milieubelastende activiteiten kunnen hebben of uitvoeren. Ook het uitzoeken van de verschillende besluiten onder de Omgevingswet zullen voor het goed uitvoeren van het milieutoezicht meer tijd gaan vergen.

Periodieke controles inrichtingen
De bedrijfsmilieucontroles worden in Hattem uitgevoerd door de toezichthouder milieuwetgeving. Een deel van de controles wordt uitgevoerd door de ODNV. Hieronder vallen ook de agrarische bedrijven.

in schema:	Aantal gecontroleerd:				
	2018	2019	2020	2021	2022
Nieuwe inrichting met melding	2	4	3	9	11
Nieuwe inrichting met vergunning	1	1	1	-	-
Prioriteit 1 inrichtingen	6	6	6	6	6
Prioriteit 2 inrichtingen	34	43	35	45	46
Prioriteit 3 inrichtingen	34	30	39	35	30
Prioriteit 4 inrichtingen	14	4	3	2	2
Aanschrijvingen / hercontroles	51	51	41	47	45
Voornemen last onder dwangsom-controles	5	2	4	2	2
Bestuursdwangcontroles	-	1	2	1	-
Dwangsomcontroles	1	-	2	-	-
Maatwerkvoorschrift	1	1	-	1	1
Klachten/meldingen bij inrichtingen	19	23	31	45	25
Ongewone voorvallen	2	1	1	2	2
Controle Besluit Bodemkwaliteit	-	-	-	-	-
Controle Wet bodembescherming	1	2	1	-	1

Foto's: Opslag gasflessen en gevaarlijke stoffen niet conform richtlijn PGS 15

Juridische Handhaving
Indien bij een bedrijf een overtreding wordt geconstateerd wordt dit direct aan de eigenaar of bedrijfsleider van het bedrijf meegedeeld. Hierbij wordt meegedeeld welke termijn wordt gehanteerd om de overtreding te laten beëindigen.

De beëindiging van de overtreding kan bijvoorbeeld zijn door de aanwezige gevaarlijke stoffen, die in het bedrijf staan opgeslagen, in een opslagvoorziening te plaatsen, zodat er geen gevaarlijke situatie kan ontstaan. De toezichthouder milieu verstuurt eerst een constateringsbrief en gaat in overleg met de betrokkene om de overtreding te laten beëindigen. Onze ervaring is dat in de meeste gevallen de overtreding binnen de gestelde termijn is beëindigd. Het bedrijf wordt na de gestelde termijn bezocht door de toezichthouder om te kijken of de desbetreffende overtreding is beëindigd. Als blijkt dat de overtreding(en) niet is beëindigd, volgt een voornemen tot handhaving die door de toezichthouder milieu (tevens juridisch medewerker) wordt opgesteld en daarna een handhavingsbesluit (last onder dwangsom) als de overtreding niet wordt opgeheven.

In 2022 hebben twee bedrijven een voornemen tot het opleggen van een dwangsom gekregen. Bij deze bedrijven waren overtredingen van het Activiteitenbesluit milieubeheer geconstateerd. Naar aanleiding daarvan zijn de overtredingen (o.a. vetafscheider niet geleegd, afzuiginstallatie niet onderhouden en informatieplicht energiebesparing niet ingediend) van het Activiteitenbesluit milieubeheer opgeheven. Het was daardoor niet nodig om te handhaven en een last onder dwangsom op te leggen.

Ongewone voorvallen, incidenten en rampen
Elk jaar is er wel sprake van 1 of 2 ongewone voorvallen (calamiteiten die verplicht moeten worden gemeld aan het bevoegd gezag). Een direct optreden van de toezichthouder is dan gewenst en meestal moeten andere werkzaamheden daarvoor tijdelijk wijken. Voor de werkzaamheden in geval van een ramp zijn geen uren ingepland, dit omdat de kans zo klein is.

Een ongewoon voorval is elke gebeurtenis in een inrichting, ongeacht de oorzaak daarvan, die afwijkt van de normale bedrijfsactiviteiten. Hieronder vallen bijvoorbeeld zowel storingen in het productieproces en storingen in de voorzieningen van de inrichting als ongelukken en calamiteiten. Een onschuldig incident, zoals het morsen van een bepaalde stof, kan hier ook onder vallen, omdat het gevaar kan opleveren voor het milieu en de omgeving.

Incident management checklist

Klachten en meldingen
Handhavingsacties zijn vaak het gevolg van meldingen en klachten van derden. Dit kunnen ingewikkelde zaken zijn die vanwege de belangen van derden veel communicatie en tijd kosten.

Geluidsklachten
In 2022 zijn door omwonenden opnieuw veel geluidsklachten ingediend over de overlast die veroorzaakt wordt door een bedrijf gevestigd op het industrieterrein ’t Veen. Naar aanleiding
van die klachten en voor regulier toezicht is het bedrijf verschillende malen bezocht en zijn verschillende geluidsmetingen uitgevoerd.

Het bedrijf valt onder het basistakenpakket en wordt daarom gecontroleerd door de Omgevingsdienst Noord-Veluwe (ODNV). Omdat de klachten over het bedrijf niet verminderd zijn is gezamenlijk (gemeente Hattem en ODNV) besloten om een bijeenkomst te organiseren. Er zijn twee onafhankelijke dagvoorzitters aangesteld. De dagvoorzitters zijn met alle partijen (omwonenden, bedrijf, omgevingsdienst ODNV en de gemeente) in gesprek gegaan om informatie op te halen. Op basis daarvan is een bijeenkomst in maart 2023 gehouden en vervolg afspraken gemaakt. Met deze aanpak hopen we dat de klachten zullen verminderen en dat er een goed woon, werk- en leefklimaat ontstaat.

Planning, monitoring en verslaglegging
Ook het plannen, het monitoren en het verslagleggen van de handhavingsactiviteiten is een taak waarvoor tijd beschikbaar moet zijn.

Communicatie, afstemming en informatiebeheer
Hieronder vallen zaken zoals baliewerkzaamheden, publicaties in het lokale huis-aan-huisblad, voorlichting aan bedrijven en de diverse regionale overleggen (Lokaal Handhavingsoverleg en het Bestuurlijk Regionaal Handhavingsoverleg).

Actualiseren van de milieudossiers
Omdat het niet haalbaar is alle dossiers in één keer onder handen te nemen gebeurt dat in delen, gespiegeld aan de planning van de bedrijfscontroles. De toezichthouder zorgt dat het milieudossier actueel en compleet blijft, zodat hij met een actueel en compleet dossier de controlecyclus kan starten.

Niet-inrichting gebonden taken
Niet-inrichting gebonden taken zijn bijvoorbeeld illegale lozingen, asbestbranden, controles in het kader van het besluit Bodemkwaliteit en de Wet Bodembescherming. Deze taken worden ook opgepakt door de toezichthouder milieuwetgeving van de gemeente Hattem.

Foto: Gasfles tegen omvallen beschermd

Foto: Opslag vaten met zuren niet conform PGS 15

Projectmatige handhavingstaken
We handhaven op energiemaatregelen
In het landelijk Energieakkoord is afgesproken dat de Wet milieubeheer, op het aspect energiemaatregelen, meer aandacht krijgt. Waar het Innovatiecentrum Groene Economie Noord Veluwe (IGEV) in 2017 heeft ingezet op de voorlichting en communicatie rondom dit thema wordt van de handhaving verwacht dat de energiemaatregelen bij controles door de gemeente en de ODNV vanaf nu duidelijker aan de orde worden gesteld.

Op basis van landelijke energieverbruiksgegevens zijn de aantallen bedrijven in de gemeente Hattem in beeld gebracht die binnen de reikwijdte van artikel 2.15 van het Activiteitenbesluit vallen. Het betreft bedrijven die jaarlijks meer dan 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m^3 gas verbruiken. Het Gelders Energie Akkoord (GEA) stelt dat het merendeel van die bedrijven zelf hun energiebesparende maatregelen treffen en verdere verduurzaming ter hand gaan nemen.

Het GEA verwacht dat minimaal 20% van de bedrijven die maatregelen pas zullen treffen na een bezoek van een toezichthouder. Dit betekent dus extra toezicht op het nemen van energiebesparende maatregelen. De provincie zal deze extra kosten deels subsidiëren, ervan uitgaande dat individuele gemeenten zorgdragen voor cofinanciering.

Voor Hattem geldt dat er 82 bedrijven zijn die boven de genoemde energiedrempel uitkomen. Minimaal 20% van deze bedrijven, 16 in totaal, moesten voor extra energiecontroles bezocht worden, Deze controles zijn inmiddels uitgevoerd. In 2022 zijn zes energiecontroles door de ODNV uitgevoerd. Bij deze bedrijven moesten energiebesparende maatregelen worden getroffen. De toezichthouder milieu van de gemeente Hattem heeft in 2022 zes bedrijven aangeschreven, deze bedrijven hadden de informatieplicht energiebesparing niet ingediend bij de Rijksdienst voor ondernemend Nederland (RVO). De bedrijven hebben inmiddels de informatieplicht ingediend. Naar aanleiding van deze controles (indienen informatieplicht) komen weer bedrijven naar voren die gecontroleerd moeten worden op het gebied van energiebesparing.

4. Algemene plaatselijke verordening (APV)

4.1 Doelstelling ten aanzien van handhaving APV

Binnen het taakveld van de APV stelt de gemeente Hattem zich tot doel:

- alle grote evenementen te controleren;
- tijdens alle geplande controles op locatie en op weg daarheen of daarvandaan vanaf de weg en tijdens het vervoer te controleren op eventuele overtredingen van reclamevergunningen;
- alle meldingen over illegaal gestort afval en fout geplaatst/aangeboden huisvuil te controleren;
- regelmatige preventieve controle op problematiek rondom hangjeugd (hinderlijk rondhangen in de parkeergarage, hinderlijk drinkgedrag in de openbare ruimte, illegaal crossen in het buitengebied);
- regelmatige controle op parkeerovertredingen (met name het langdurig stallen van caravans en campers/ aanhangwagens op openbare parkeerplaatsen en verkeerd parkeren in blauwe zone);
- regelmatige controle op verkeersovertredingen (met name het fietsen op of rijden in wegen in het centrum, die daarvoor afgesloten zijn);
- regelmatige controle op hondenoverlast (hondenpoep of gevaarlijke loslopende honden);
- regelmatige controle op (en naar aanleiding van meldingen) illegaal overhangend groen;
- regelmatige controle op reclamevergunningen;
- alle APV klachten worden opgepakt (hierin behoeft vooralsnog niet geprioriteerd te worden).

4.2 Planning 2023 en terugblik 2022

Corona
De werkzaamheden van de boa's bestonden in 2022 voor een klein gedeelten nog uit het handhaven op de corona regels. In 2022 hebben we op de verschillende corona regels steekproefsgewijs gecontroleerd. Bij een controle van de Coronamaatregelen is in februari 2022 bij een horecabedrijf opnieuw een overtreding van de Tijdelijke regeling maatregelen covid-19 geconstateerd. Het desbetreffende horecabedrijf had eerder al een last onder dwangsom opgelegd gekregen voor bovengenoemde overtreding. Het bedrijf moet daarom een dwangsom betalen van € 4.000,-.

BOA capaciteit
Het rijk heeft in 2022 laten weten dat de gemeente de komende jaren extra geld krijgt voor toezicht door boa's. Er is gekozen om een deel van dat geld te besteden aan extra boa capaciteit. Sinds april is er 0,25 FTE bijgekomen. Dit zorgt ervoor dat er nu in totaal 2,0 FTE aan boa capaciteit in de gemeente Hattem aanwezig is.

Afgelopen jaar huurden wij net zoals in 2021 en 2022 van het extra geld dat voor coronatoezicht beschikbaar is een externe toezichthouder in, die wij 15 uur per week in kunnen zetten voor toezicht in Hattem. De toezichthouder liep 3 dagdelen in Hattem rond op de momenten dat de boa's niet aan het werk waren of gingen samen op controle. Voorbeelden van samenwerking zijn controle dragen mondkapjes, controle sportverenigingen en controle sluiting horeca. Eind maart 2022 is deze extra toezicht opgeheven.

Reguliere boa werkzaamheden

Controle evenementen
In 2022 is gecontroleerd tijdens alle grote evenementen: Koningsdag, kunst markt, de grote rommelmarkt, Chocoladefestival en winterfestijn. Een aantal van deze evenementen zijn gezamenlijk met de brandweer gecontroleerd. Hierbij is gekeken naar de brandveiligheid bij het bakken en braden en de vrije doorgang voor de hulpdiensten. Tijdens evenementen zijn een aantal parkeerexcessen geconstateerd, daar hebben de boa's handhavend tegen opgetreden.

Foutief aangeboden afval
Naast dumpingen en zwerfvuil hebben de boa's in 2022 ook te maken gehad met foutief aangeboden huisvuil. Voor het aanbieden van huisvuil hanteert de gemeente een aantal spelregels, zoals niet te vroeg aanbieden, de containers na het legen niet te lang laten staan en geen afval bij een ondergrondse container plaatsen. Dit heeft geleid tot meerdere geregistreerde waarschuwingen. Wij merken wel dat het bijzetten van afval bij een ondergrondse container afneemt.

Parkeerovertreding
Er wordt op parkeren gecontroleerd in de parkeerschijfzone en in de woonwijken. In totaal zijn er in 2022 198 proces-verbalen uitgeschreven. Dit is een stuk minder als andere jaren. Dat heeft vooral te maken gehad met de coronacontroles, en de werkzaamheden in de binnenstad Speerpunten voor 2023 zijn na afronding van de werkzaamheden het parkeren in de binnenstad. Ook gaan we extra controleren rondom de voetbalvelden, Jachthaven, rondom scholen en woonerven.

Per november 2015 is de wegsleepverordening in werking getreden. Deze wegsleepverordening is met name ingesteld vanwege parkeerproblemen bij evenementen en tijdens de weekmarkt. In 2022 zijn zeven voertuigen weggesleept, dit was in verband met de opbouw van de weekmarkt op de woensdag. Tijdens evenementen zijn geen voertuigen weggesleept.

Foto: Parkeren op een groenstrook

Overlast honden
De boa's controleren en handhaven op overlast door honden. Op basis van de aanlijn- en opruimplicht uit de APV kan de boa handhavend optreden. De boa spreekt doorlopend mensen aan op het los laten lopen van hun hond. Bij overtreding wordt dit geregistreerd in ons systeem. Bij herhaling van een overtreding wordt er een bekeuring uitgeschreven. Afgelopen jaar heeft dit niet geleid tot het uitschrijven van een bekeuring. Ook via sociale media brengen wij overlast van honden poep en het los laten lopen van honden onder de aandacht.

Groenbeleid
Ook hebben de boa's een taak in het controleren op overtredingen van het gemeentelijke groenbeleid. Zo wordt er gecontroleerd op de herplantplicht na de kap van bomen, als die vanuit de gemeente is opgenomen in een APV-kapvergunning. En er wordt ook gecontroleerd op overhangend groen en overlast daarvan. Op de herplantplicht zijn afgelopen jaar geen overtredingen geconstateerd. Op het overhangen van groen zijn afgelopen jaar wel een aantal bewoners aangesproken. Bewoners moeten dan binnen een termijn van ongeveer 2 weken het overhangende groen wegsnoeien.

Foto: overhangend groen

Foto: situatie na handhaving overhangend groen

Oneigenlijk gebruik openbare ruimte
In 2022 is geconstateerd dat een bewoner van de binnenstad openbare ruimte oneigenlijk in gebruik had. Dit is niet toegestaan op grond van de APV. Hiertegen is handhavend opgetreden. Naar aanleiding daarvan is de overtreding door de eigenaar beëindigd.

Controle terrasbeleid
Samen met de uitbaters controleren we of de terrassen goed opgesteld staan in de binnenstad. In de vergunning en het Terrassenbeleid is bepaald binnen welke zones de terrassen (hieronder vallen zowel meubilair, parasols, bloembakken etc.) mogen staan. In 2022 stonden in twee gevallen de terrassen niet helemaal binnen de zones. Daarnaast stonden er parasols op het terras die niet zijn vergund. In goed overleg met de horeca-bedrijven is geprobeerd dit op te lossen. In sommige gevallen bleek dat deze afspraken niet werden nageleefd, toen is er een voornemen tot handhaving verstuurd. Naar aanleiding daarvan zijn de overtredingen beëindigd en was handhaving niet meer nodig.

Jeugd
In 2022 zijn er vele diensten gedraaid waarbij er onder andere is gelet op jeugd/jeugdoverlast. Dit in samenwerking met politie, jongerenwerk en de boa's. Alle locaties waar overlast speelt worden regelmatig gecontroleerd door de boa's. Dit gebeurd op verschillende dagen en tijdstippen. Indien nodig, wordt jeugd aangesproken op hun gedrag. In 2022 zijn er geen bekeuringen uitgeschreven aan jeugdige personen. Wel zijn er 5 officiële waarschuwingen uitgeschreven omdat de personen zich op verboden plekken bevonden. Een aantal hotspots die worden gecontroleerd zijn de verkentoren, parkeergarage, schoolpleinen, een aantal speeltuinen, oevers aan de IJssel en het terrein voor de Boni.

In 2022 heeft 1 boa de opleiding tot jeugd boa gedaan en afgerond. Hierdoor beschikt de gemeente sinds 2022 over een boa met taakaccent jeugd.

In 2022 zijn de boa's begonnen met het geven van voorlichtingen op basisscholen. De voorlichting wordt gegeven aan jeugd uit groep 8 met de leeftijdscategorie 11 a'12 jaar. Het doel van deze voorlichting is om jeugd te informeren over het werk van een boa en om de jeugd die je in de toekomst op straat tegen komt een bekend gezicht te geven. Tevens is de voorlichting bedoeld om jeugd te berei-

ken die zit met zelfdodinggedachten, zelfbeschadiging, een onveilige thuissituatie, ect. De voorlichtingen dragen er ook aan bij dat de boa's voor dit soort dingen sneller en makkelijker benaderbaar zijn vanuit de scholieren. In 2022 heeft deze voorlichting op 4 van de 6 scholen plaatsgevonden.

Illegaal gestort afval
De boa's controleren regelmatig een aantal bekende dumpplekken, zoals de ondergrondse containers, de ijzerhandel, parkeerplaats Molenweg, de Bleek, parkeerplaats Hessenweg en bij de Leemkule. Inzet van de boa's heeft in 2022 niet geresulteerd in proces-verbalen. Het gebeurt wel steeds vaker dat er kleine hoeveelheden afval worden gedumpt met name in en rondom de bosgebieden. Deze dumpingen moet je op heterdaad zien gebeuren of er moeten adresgegevens bij zitten mocht je hierop willen verbaliseren.

Foto: het verbranden van een afvalstof op de bodem.

Digitalisering werkzaamheden
Sinds april 2016 wordt er gewerkt met een smartphone met een speciale app waarmee op straat makkelijkere kan worden gehandhaafd. Begin 2022 is de app aangevuld met een koppeling met het BRP (basisregistratie personen), door deze koppeling zijn alle persoonsgegevens van een staande gehouden persoon gelijk inzichtelijk. Met deze smartphone en de daarop geïnstalleerde software kunnen geconstateerde overtredingen direct digitaal worden verwerkt en worden doorgezonden naar het CJIB. Door het gebruik van dit systeem kunnen de boa's meer tijd besteden aan het toezicht en handhaven buiten.

Er wordt gekeken of er in 2023 gebruik gemaakt kan worden van het Boa Registratie Systeem (BRS). BRS is zowel een combi bon- als een compleet mutatiesysteem, waarin de boa zijn werkzaamheden vast kan leggen en kan verantwoorden. Dit zijn de strafrechtelijke registraties van alle handhavingshandelingen, waarnemingen, waarschuwen, verbalen, geweldshandelingen en maatregelen. Er wordt gekeken of er gebruik gemaakt kan worden van BRS voor het mutatiesysteem. Voor het combi bon systeem blijven wij BySpy gebruiken.

Sociale Media
Sinds 2021 zijn de boa's gebruik gaan maken van sociale media. Zij beschikken over een Instagram en een Twitter account. Op deze sociale media platformen worden burgers geïnformeerd over de gelende wet en regelgeving, contorels en wordt er een kijkje achter de schermen gegeven van de werkzaamheden die uitgevoerd worden. Ook kan er via de sociale mediakanalen een melding worden gemaakt door burgers en vragen worden gesteld die zo spoedig mogelijk beantwoord worden. Op 31 de-

cember 2022 had het Instagram account geëindigd met ongeveer 550 volgers. De teller van het twitter account is stond op ongeveer 242 volgers. Op beide accounts zijn diverse meldingen en vragen binnengekomen.

Bodycam
Eind december 2022 zijn de boa's uitgerust met een bodycam. De aanschaf van de bodycam's hebben wij gezamenlijk gedaan met Heerde en Oldebroek. Het gebruik van de bodycam is aan strikte regels gebonden. Hiervoor hebben de boa's van de drie Veluwse gemeenten een speciale training gevolgd. De bodycam is bedoeld om het veiligheidsgevoel van de boa's te verbeteren en kan worden ingezet in situaties waar een boa zich onveilig voelt.

Planning 2023 in aantallen
Op basis van de controleaantallen uit 2022 is de planning voor 2023 gemaakt.

	Resultaat 2020	**Resultaat 2021**	**Resultaat 2022**	**Planning 2023**
Grote evenementen	0	1	3	5
Ad hoc controles	123	145	128	120
Na melding illegale stort /foutief aangeboden afval	42	38	45	40
Illegaal verbranden van afval n.a.v. melding	0	2	2	4
Geluid naar aanleiding van melding	1	7	3	5
Preventieve controles hangjeugd	58	72	67	50
Controles parkeer – en verkeerovertredingen	95	82	68	90
Controles hondenoverlast (m.n. na melding over locaties)	48	52	32	40
Controles overhangend groen (m.n. na melding)	9	3	5	5
Controles reclamevergunningen	4	8	5	10
Controle terrassen en uitstalling binnenstad	0	0	5	8
Controles stookontheffingen	0	0	1	2
Uitgeschreven boetes totaal:	174	211	198	240

5. Alcoholwet

5.1 Alcoholwet

Op 1 juli 2022 is de “Drank- en Horecawet” aangepast naar de “Alcoholwet”. De nieuwe naam geeft beter aan dat het in deze wet draait om het risicovolle product alcohol. Bovendien zien de regels niet alleen toe op alcoholverkoop in de horeca, maar ook op de verstrekking in bijvoorbeeld supermarkten, slijterijen, wijnwinkels en sportkantines.

Dit zijn, naast verandering van de naam in Alcoholwet, de belangrijkste wijzigingen:

- De verkoop van alcohol op afstand wordt geregeld. Het streven is door betere regulering de naleving van de leeftijdsgrens te verhogen. Dit geldt zowel voor het moment van aankoop via internet als voor het moment van aflevering. Het toezicht op de verkoop op afstand gaat naar de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA).
- Het stunten met prijzen wordt verder aan banden gelegd. Prijsacties met meer dan 25% korting zijn niet langer toegestaan. Het toezicht op de prijsacties wordt ook gecentraliseerd bij de NVWA.
- Het Besluit eisen inrichtingen DHW komt te vervallen, de eisen in het Bouwbesluit voldoen. Alleen de eis voor het scheiden van de slijtlokaliteit met andere bedrijfsactiviteiten door een verbindingsruimte blijft bestaan. Het Bouwbesluit bevat hiervoor geen regeling. Hierbij valt te denken aan de zogenaamde borrelshops bij supermarkten en proeflokalen bij slijterijen.
- Wederverstrekking van alcohol (een meerderjarige die alcohol koopt voor een minderjarige) wordt strafbaar.

Volgens de Alcoholwet is het ook verplicht gesteld om een preventie- en handhavingsplan op te stellen. Dit plan is in april 2014 vastgesteld door de gemeenteraad. Het preventie- en handhavingsplan is recentelijk geactualiseerd en heeft een directe link met de Wet publieke gezondheid. Het gezondheidsbeleid van de gemeente wordt naar verwachting in de loop van 2023 geactualiseerd en opnieuw vastgesteld. Het preventie- en handhavingsbeleid alcohol wordt daarin meegenomen en waar nodig geactualiseerd. In 2023 vindt toezicht en handhaving op de Alcoholwet conform de uitgangspunten uit het huidige preventie- en handhavingsplan alcohol plaats.

Horecabedrijven en evenementen
In de gemeente Hattem zijn 41 horecabedrijven met een Alcoholwetvergunning gevestigd, waarvan 25 commerciële inrichtingen, 13 para commerciële inrichtingen (verenigingen) en 3 slijterijen. Tevens zijn er 10 artikel 18 lid 2 inrichtingen (winkels, snackbars) die onder andere zwak- alcoholhoudende drank verkopen voor gebruik elders dan ter plaatse. Daarnaast zijn er ongeveer 8 evenementen per jaar waar zwak-alcoholhoudende drank (artikel 35 ontheffingen) wordt geschonken.

5.2 Terugblik 2022 en planning 2023

Terugblik 2022
In het voorjaar van 2022 konden de horeca-inrichtingen in Hattem, na sluiting en beperkte openingstijden (2020 en 2021) inzake het Coronavirus, weer gecontroleerd worden. Er zijn in 2022 negentien commerciële horecabedrijven en negen para commerciële horecabedrijven bezocht voor een controle op de voorschriften van de Alcoholwet.

Overtredingen Alcoholwet
Tijdens een Alcoholwetcontrole in 2022 is geconstateerd dat bij een horecabedrijf de Alcoholwetvergunning niet meer actueel (rechtspersoon) is. Het horecabedrijf is hierop aangeschreven en de eigenaar moest binnen een redelijke termijn een aanvraag voor een nieuwe Alcoholwetvergunning indienen. Inmiddels is de vergunning aangevraagd en verleend.

Daarnaast zijn in 2022 bij nog zes horecabedrijven overtredingen (b.v. geen leidinggevende aanwezig, vergunning niet aanwezig) van de Alcoholwet geconstateerd. De desbetreffende bedrijven zijn hierop aangeschreven en moesten binnen een redelijke termijn de overtredingen ongedaan maken. Inmiddels zijn de overtredingen door de bedrijven ongedaan gemaakt.

Last onder dwangsom
De afgelopen jaren zijn tijdens alcoholwetcontroles geconstateerd dat er bij tien horecabedrijven, die geopend waren voor publiek, geen leidinggevende aanwezig was, terwijl dit vanuit de Alcoholwet wel verplicht is. Om een herhaling van deze overtreding te voorkomen is aan deze bedrijven een preventieve last onder dwangsom opgelegd.

Foto's: evenement tentfeest Oostersedijk

Sluitingstijden
De horeca-inrichtingen worden in samenwerking met de politie naast de voorschriften van de Alcoholwet ook gecontroleerd op sluitingstijden. Bij een controle in februari 2022 is bij een horecabedrijf opnieuw een overtreding van de sluitingstijden geconstateerd. Het desbetreffende horecabedrijf had eerder al een last onder dwangsom opgelegd gekregen voor bovengenoemde overtreding. Het bedrijf moet daarom een dwangsom betalen van € 4.000,-.

Evenementen
In 2022 zijn in de loop van het jaar weer evenementen (artikel 35-ontheffingen) georganiseerd waarbij zwak-alcoholhoudende drank werd verstrekt, hierbij zijn geen overtredingen geconstateerd.

Hotspots jeugd
De hotspots (plekken waar veel jeugd aanwezig is) worden regelmatig gecontroleerd op het gebruik van alcoholhoudende dranken. In 2022 zijn er geen overtredingen, van het gebruik of voorradig hebben van alcoholhoudende dranken, geconstateerd.

Pilot mengvormen van detailhandel in horeca
De burgemeester heeft deze besloten om een pilot te starten inzake mengvormen van detailhandel in horeca. De start van de pilot was 1 juli 2018. De pilot is uitgevoerd gedurende de periode van één jaar. Vijf horecabedrijven hadden zich aangemeld voor deelname aan de pilot.

Inmiddels is er nog maar één deelnemend bedrijf van de pilot over. Na afloop van de pilot heeft een evaluatie plaatsgevonden met het desbetreffende bedrijf. Het bedrijf heeft aangegeven erg tevreden te zijn over de pilot. De pilot heeft bijgedragen aan het bieden van meer beleving aan consumenten en heeft voorzien in een behoefte. In 2023 wordt bekeken of de pilot verlengd of beëindigd gaat worden.

Planning controles Alcoholwet 2023
De controles in 2023 zijn in de volgende categorieën te verdelen:

Totaalcontroles overdag in de inrichting
Iedere bekende verstrekker wordt minstens eenmaal per jaar geheel gecontroleerd. Voor een Alcoholwetcontrole wordt één uur gerekend.

Controles hotspots tijdens tijdstippen dat er jeugd aanwezig is (veelal 's avonds).
De hotspots (plekken waar veel jeugd aanwezig is) worden regelmatig gecontroleerd op het gebruik van alcoholhoudende dranken.

Controles tijdens evenementen.
Er zijn binnen de gemeente Hattem gemiddeld 8 evenementen waarbij alcohol wordt geschonken. Deze evenementen worden gecontroleerd op de vergunningsvoorschriften.

Reactieve controles
Op grond van al verrichte controles wordt ingeschat of er sprake zal zijn van veel "kleine" overtredingen die leiden tot een waarschuwing. Deze zullen nogmaals moeten worden bezocht.

In 2023 wordt gekeken of er leeftijdscontroles kunnen worden gehouden met behulp van stagiaires.

Toezicht op de openbare ruimte
Er wordt toezicht gehouden bij drankgebruik buiten de horeca en andere verstrekkers.

Urenplanning 2023:

Totaalcontroles overdag in de inrichting (51 controles)	51 uur
Controles ’s avonds en ’s nachts (32 controles)	32 uur
Controles tijdens evenementen (8 controles)	16 uur
Reactieve controles	30 uur
Toezicht openbare ruimte	50 uur
Totaal	179 uur

6. Algemene Prioriteitenstelling

Ten aanzien van alle werkzaamheden in het kader van de handhaving worden in overeenstemming met de “Nota Integrale Handhaving” de volgende prioriteiten aangehouden:

- Indien er sprake is van een situatie die concreet gevaar voor mens en dier oplevert, wordt hier altijd de hoogste prioriteit aan gegeven en dienen zo nodig de reguliere werkzaamheden daarvoor te wijken.
- Binnen het taakveld bouwen geldt dat meer prioriteit wordt gegeven aan het toezicht op gebouwen naarmate deze bestemd zijn voor het gebruik door meer mensen. Daarna wordt prioriteit gegeven aan het toezicht op constructieve werkzaamheden en vervolgens op het uitzetten van rooilijnen.
- Binnen het taakveld milieu wordt gewerkt met een apart uitgewerkte prioriteitenstelling (zie hoofdstuk 4). Hieruit volgt een programma op basis waarvan de periodieke controles worden uitgevoerd. Daarna wordt prioriteit gegeven aan hercontroles naar aanleiding van eerder geconstateerde gebreken. Ten slotte wordt prioriteit gegeven aan die inrichtingen, die bij eerdere controles de slechtste resultaten boekten (prioritering op grond van naleefgedrag).
- Binnen het taakveld APV wordt meer prioriteit gegeven aan het toezicht op evenementen naarmate meer bezoekers bij een evenement verwacht worden.

Over het algemeen wordt voorrang gegeven aan reeds lopende zaken. Aan het invorderen wordt dus de hoogste prioriteit gegeven, aan het voeren van beroep meer dan aan het voeren van bezwaar en aan het aanschrijven tegen een reeds geconstateerde overtreding meer dan aan het uitvoeren van een nieuwe controle. Wanneer deze algemene regel botst met de hierboven beschreven prioriteiten per taakveld, handelt de betreffende ambtenaar naar eigen inzicht en in overeenstemming met het vastgestelde beleid. Gelukkig komt het niet vaak voor dat zaken in de bezwaar- en beroepsfase komen. Meestal is de zaak na vooraankondiging dwangsom al afgerond.

6.1 Hoe om te gaan met meldingen en handhavingsverzoeken

Om de beschikbare tijd efficiënt te besteden aan binnenkomende meldingen en handhavingsverzoeken worden niet alle meldingen en handhavingsverzoeken automatisch opgepakt;

Alleen niet-anonieme meldingen worden in behandeling genomen, tenzij er sprake is van een urgente melding. De melder krijgt binnen drie werkdagen bericht over de wijze van afdoening van zijn melding. In het geval van een niet urgente melding kan het betekenen dat de melding pas op een later moment wordt opgepakt.
Bij handhavingsverzoeken wordt eerst bepaald of het verzoek voldoet aan de vereisten zoals bepaald in de Algemene wet bestuursrecht (ontvankelijkheid). Vervolgens wordt bepaald of handhavend optreden gerechtvaardigd is (proportioneel). Hiertoe wordt het handhavingsverzoek getoetst aan de beginselplicht tot handhaving (mogelijke legalisering en evenredigheid).
Omdat een deel van de meldingen en handhavingsverzoeken voort kan komen uit een burenruzie moet ook naar dit aspect worden gekeken. De melders en verzoekers moeten bewust worden gemaakt van hun eigen verantwoordelijkheid en gewezen worden op hun zelfredzaamheid. Indien gewenst kan de gemeente faciliteren in het tot elkaar brengen van de buren.
Deze strategie leidt tot het verminderen van de tijd die we gebruiken voor het behandelen van meldingen en handhavingsverzoeken (een meer uitgebreide beschrijving van deze werkwijze is terug te lezen in bijlage 4).

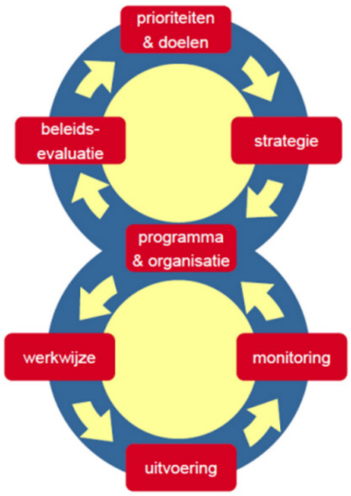
BIJLAGE 1: Probleemformulering milieuhandhavingstaken

Op de volgende pagina staat de scoretabel probleemformulering Milieuwethandhaving 2023.
Hierin staan alle te handhaven soorten/typen bedrijven op rij, evenals de niet-inrichting gebonden handhavingstaken. Verder wordt in de tabel een aantal *scores* getoond. Hierbij geldt dat het effect van een overtreding op de fysieke leefomgeving + het effect ervan op de veiligheid een getal oplevert. Dat getal wordt vermenigvuldigd met de daadwerkelijke kans op overtreding. De som daarvan levert een getal op tussen 2 en 50. Hoe hoger de score, hoe meer risico, hoe meer handhavingscapaciteit er op dit type taak wordt ingezet.

In plaats van de BUGM (Besluit Uitvoering Gemeentelijk Milieubeleid) categorieën die in het verleden werden gebruikt om de planningen te maken krijgen we met behulp van die scores nu het volgende schema:

PRIORITEITSTELLING EN CONTROLEFREQUENTIE		
Prioriteit 1	31 of meer	jaarlijks
Prioriteit 2	21 tot 30	2 jaarlijks
Prioriteit 3	11 tot 20	5 jaarlijks
Prioriteit 4	1 tot 10	10 jaarlijks

Het mooie van dit systeem is dat het dynamisch is. Als ingeschat wordt dat de kans op overtreding vermindert (door deugdelijke naleving) kan de controlefrequentie omlaag, en andersom. Ook kan de algemene scoretabel worden aangepast aan maatschappelijke en politieke ontwikkelingen. Dit systeem is niet landelijk voorgeschreven, maar wordt onder meer ook door de provincie gebruikt.

Scoretabel probleemformulering milieuwethandhaving 2023

Clusters van inrichtingen / objecten	BUGM categorie (grosso modo)	Situering nabij: te beschermen gebieden c.q. objecten	Score effecten van potentiële en feitelijke overtreding (aantasting fysieke leefomgeving)	Score veiligheid (aantasting veiligheid)	Optelsom aantasting fysieke leefomgeving & veiligheid	Vermenigvuldigingsfactor naleefgedrag (kans op overtreding)	Eindscore	Prioriteit
Inrichtings- of objectgebonden taak			**Effect Score 1-5**	**Effect Score 1-5**		**Kans Score 1-5**	**Risico (max. 50)**	**1 t/m 4**
RRGS-bedrijven, overig	1 t/m 4	Alle gebieden/objecten	5 (zeer groot)	5 (zeer groot)	10	4 (groot)	**40**	**1**
Vuurwerkbedrijven	4	Buiten de bebouwde kom	4 (groot)	4 (groot)	8	4 (groot)	**32**	**1**
Bedrijven met PGS 15 opslag > 10.000 kilo	3 t/m 4	Alle gebieden/objecten						**1 of 2**
Veehouderijbedrijven intensief	3 en 4	Geen grondwaterbesch. gebied en geen uiterwaarden	5 (zeer groot)	2 (klein)	7	3 (gemiddeld)	**21**	**2**
Veehouderijbedrijven niet intensief	3 en 4	Geen grondwaterbesch. gebied en geen uiterwaarden	3 (gemiddeld)	1 (zeer klein)	4	3 (gemiddeld)	**12**	**3**
Veehouderijbedrijven niet intensief	3 en 4	Uiterwaarden	4 (groot)	1 (zeer klein)	5	3 (gemiddeld)	**15**	**3**
Akkerbouwbedrijven / tuinbouwbedrijven	1 t/m 2	Geen grondwaterbesch. gebied en geen uiterwaarden	2 (klein)	1 (zeer klein)	3	2 (klein)	**6**	**4**
Landbouwmechanisatiebedrijven	3 en 4	Geen grondwaterbesch. gebied en geen uiterwaarden	4 (groot)	3 (gemiddeld)	7	3 (gemiddeld)	**21**	**2**
Horeca-, sport- en recreatiebedrijven	2 en 3	Nabij kwetsbare objecten	4 (groot)	3 (gemiddeld)	7	4 (groot)	**28**	**2**
Horeca-, sport- en recreatiebedrijven	1 t/m 3	Niet nabij kwetsbare obj.	3 (gemiddeld)	3 (gemiddeld)	6	3 (gemiddeld)	**18**	**3**
Detailhandel en ambachtsbedrijven	1 t/m 3	Alle gebieden/objecten	2 (klein)	2 (klein)	4	2 (klein)	**8**	**4**
Opslag- en transportbedrijven	2 en 3	Nabij kwetsbare objecten	4 (groot)	3 (gemiddeld)	7	3 (gemiddeld)	**21**	**2**
Opslag- en transportbedrijven	2 en 3	Niet nabij kwetsbare obj.	3 (gemiddeld)	3 (gemiddeld)	6	3 (gemiddeld)	**18**	**3**
Bouw- en houtbedrijven wegenbouwbedrijven	1 t/m 3	Alle gebieden/objecten	4 (groot)	3 (gemiddeld)	7	3 (gemiddeld)	**21**	**2**
Garage en/of tank-station (met LPG)	2 en 3	Alle gebieden/objecten	4 (groot)	4 (groot)	8	4 (groot)	**32**	**1**
Garagebedrijven	2	Alle gebieden/objecten	4 (groot)	3 (gemiddeld)	7	3 (gemiddeld)	**21**	**2**
Metaalbewerkingsbedrijven	2 en 3	Alle gebieden/objecten	4 (groot)	3 (gemiddeld)	7	3 (gemiddeld)	**21**	**2**
Verfspuiterijen	3	Alle gebieden/objecten	4 (groot)	3 (gemiddeld)	7	3 (gemiddeld)	**21**	**2**
Riool- en poldergemalen	1 en 2	Alle gebieden/objecten	1 (zeer klein)	1 (zeer klein)	2	1 (zeer klein)	**2**	**4**
Drukkerijen	2 en 3	Alle gebieden/objecten	3 (gemiddeld)	2 (klein)	5	3 (gemiddeld)	**15**	**3**
Gasdrukregelstations	2 en 3	Alle gebieden/objecten	1 (zeer klein)	5 (zeer groot)	6	2 (klein)	**12**	**4**
Woon- en verblijfsgebouwen	1 en 2	Alle gebieden/objecten	1 (zeer klein)	4 (groot)	5	2 (klein)	**10**	**4**
Complexe bedrijven algemeen (n.e.g)	1 t/m 4	Alle gebieden/objecten	5 (zeer groot)	3 (gemiddeld)	8	4 (groot)	**32**	**1**
Eenvoudige bedrijven algemeen (n.e.g)	1 t/m 3	Alle gebieden/objecten	2 (klein)	2 (klein)	4	3 (gemiddeld)	**12**	**3**
Niet-actieve cq. geen WM inrichtingen	1 t/m 4	Alle gebieden/objecten	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	**n.v.t.**	**n.v.t.**

Niet inrichting- of objectgebonden taak			**Effect Score 1-5**	**Effect Score 1-5**		**Kans Score 1-5**	**Risico (max. 50)**	**Risico (max. 50)**
Illegaal storten van afval (niet vaste plaats)		Alle gebieden	4 (groot)	2 (klein)	6	5 (zeer groot)	**30**	**2**
Illegaal storten van afval (vaste plaats)		Buiten bebouwde kom	4 (groot)	2 (klein)	6	5 (zeer groot)	**30**	**2**
Verbranden van afval (niet vaste plaats)		Alle gebieden	4 (groot)	3 (gemiddeld)	7	2 (klein)	**14**	**3**
Illegale inrichtingen		Alle gebieden	3 (gemiddeld)	3 (gemiddeld)	6	5 (zeer groot)	**30**	**2**
Particulier lozing op bodem		Buiten bebouwde kom	3 (gemiddeld)	2 (klein)	5	3 (gemiddeld)	**15**	**3**
Particulier lozing op opp.water		Buiten bebouwde kom	3 (gemiddeld)	2 (klein)	5	3 (gemiddeld)	**15**	**3**
Werken in de zin v/h Besluit Bodemkwaliteit		Alle gebieden	4 (groot)	1 (zeer klein)	5	5 (zeer groot)	**25**	**2**
Evenementen zonder vuurwerk		Alle gebieden	2 (klein)	3 (gemiddeld)	5	2 (klein)	**10**	**4**
Evenementen met vuurwerk		Alle gebieden	2 (klein)	3 (gemiddeld)	5	3 (gemiddeld)	**15**	**3**
Controle stookontheffingen		Alle gebieden	3 (gemiddeld)	3 (gemiddeld)	6	2 (klein)	**12**	**3**
Uitvoering en handhaving geluidsbeleid		Alle gebieden	2 (zeer klein)	1 (zeer klein)	3	4 (groot)	**12**	**3**
Handhaving vervoer gevaarlijke stoffen		Alle gebieden	4 (groot)	5 (zeer groot)	9	3 (gemiddeld)	**27**	**2**
Behandeling klachten (inrichtingen en niet-inrichtingen)		Alle gebieden	5 (zeer groot)	2 (klein)	7	5 (zeer groot)	**35**	**1**

BIJLAGE 2: Bedrijven onder toezicht gemeente Hattem

Werkwijze bijstelling scores
De prioriteitsscores zijn ook op individueel bedrijfsniveau bepaald. Deze zijn niet statisch en worden daarom continu aangepast aan de praktijk. Daartoe checkt de toezichthouder bij iedere controle of de scoring van het bedrijf nog klopt. Hierbij wordt gewerkt met drie indicatoren:

Effecten van potentiële en feitelijke overtreding: een score tussen 1 (laag) en 5 (hoog); gelieerd aan de BUGM-indeling. Doordat bijvoorbeeld een kwetsbaar object verdwijnt (school wordt afgebroken) kan deze score in praktijk lager worden. Maar het zal zelden nodig zijn om deze score aan te passen.
Veiligheid: deze score geeft weer (tussen 1-5) wat het effect zou zijn op de gezondheid en/of wat de hoogte zou zijn van immateriële schade. Score is gebaseerd op registratieplicht RRGS, de verplichting tot een gebruiksvergunning en het zijn van “hulpdienst relevant bedrijf” op basis van de RRGS. Ook hier zal slechts zelden reden zijn om de score bij te stellen.
Naleefgedrag: deze score komt voort uit nalevinghistorie en klachtenpatroon. Hoe slechter de naleving hoe hoger de kans op overtreding, dus hoe hoger de score. Dit is een score die met de tijd wijzigt. De controles en handhavingsactiviteiten zijn namelijk gericht op een beter naleefgedrag (= lagere score!). Bedrijven die uiteindelijk beter naleefgedrag gaan vertonen hoeven minder vaak gecontroleerd te worden. Daarmee ontstaat ruimte om juist weer meer aandacht te besteden aan bedrijven met slecht naleefgedrag.
De in de Partiële Herziening vastgestelde algemene (per bedrijfstak) scores worden opgeplust en afgemind (per individueel bedrijf) volgens de systematiek in onderstaande tabel. Hierbij blijft de score altijd een waarde houden tussen 1 en 5.

	(niet-)Naleefgedrag wordt na controlecyclus als volgt opgeplust of afgemind
Reguliere controle, geen noemenswaardige overtreding	-1
Reguliere controle (of controle na klacht), geringe overtreding – geen hercontrole nodig, administratief afgehandeld	-1
Hercontrole, overtreding ongedaan gemaakt	0
Hercontrole, overtreding nog niet ongedaan gemaakt maar valt onder uitzondering sanctiestrategie “meerdere stappen mogelijk” – dus (nog) geen bestuursrechtelijke stappen	0
Hercontrole, nog niet voldaan, gevolgd door bestuursrechtelijke stappen	+1
Bestuursdwangcontrole, voldaan	+1
Bestuursdwangcontrole, niet voldaan, dwangsom innen	+2
Overtreding kernbepaling	+2

BIJLAGE 3: Werkplanning milieuhandhavingsactiviteiten

Werkplanning Milieuhandhaving 2023 (gerichte) activiteiten						
Criteria	**Handhavingsactiviteiten inrichtingsgebonden taak**	**Aantal**	**Benodigde capaciteit**	**Organisatie onderdeel**	**Toezicht-houder milieu**	**Totaal**
3.1	Controle alle topprioritaire bedrijven (24 uur per controlecyclus)	6	144	Team handha-ving	144	144
3.1	Controle hoogprioritaire bedrijven (14 uur per controlecyclus)	43	602	Team handha-ving	602	602
3.1	Controle middelprioritaire bedrijven (8 uur per controlecyclus)	41	328	Team handha-ving	328	328
3.1	Controle laagprioritairebedrijven (6 uur per controlecyclus)		12	Team handha-ving	12	12
3.1	Opleveringscontrole n.a.v. vergun-ning e/o melding (10 uur per contro-lecyclus)		20	Team handha-ving	20	20
3.1	Controle "illegale inrichtingen"		20	Team handha-ving	20	20
3.1	Behandeling inrichtingsgebonden klachten		50	Team handha-ving	50	50
3.1	Ongewone voorvallen en incidenten (inrichting)		10	Team handha-ving	10	10
Criteria	**Handhavingsactiviteiten niet-inrichtingsgebonden taak**	**Aantal**	**Benodigde capaciteit**	**Organisatie onderdeel**	**Toezicht-houder milieu**	**Totaal**
3.1	Controle illegaal storten van afval (niet vaste plaats)		70	Team handha-ving		70
3.1	Controle illegaal storten van afval (vaste plaats)		50	Team handha-ving		50
3.1	Controle illegaal verbranden van af-val		20	Team handha-ving		20
3.1	Controle stookontheffingen		20	Team handha-ving		20
3.1	Controle particuliere afvalwaterlozer op bodem		10	Team handha-ving	10	10
3.1	Controle particuliere afvalwaterlozer op oppervlakte water		10	Team handha-ving	10	10
3.1	Controle en handhaving Besluit bo-demkwaliteit		25	Team handha-ving	25	25
3.1	Controle evenementen met vuurwerk		10	Team handha-ving		10
3.1	Controle evenementen zonder vuur-werk		10	Team handha-ving		10
3.1	Behandeling niet- inrichtingsgebon-den klachten		75	Team handha-ving	10	75
3.1	Ongewone voorvallen en incidenten (niet-inrichting)		40	Team handha-ving	10	40
Criteria	**Handhavingsactiviteiten taakgebonden milieuproblemen**	**Aantal**	**Benodigde capaciteit**	**Organisatie onderdeel**	**Toezicht-houder milieu**	**Totaal**
3.1	Handhaving geluidbeleid		32	Team hh / ODNV	16	32
3.1	Handhaving REACH		25	Team handha-ving		25
3.1	Handhaving vervoer gevaarlijke stof-fen.		5	Team handha-ving		5

Criteria	Planning, monitoring en verantwoording	Aantal	Benodigde capaciteit	Organisatie onderdeel	Toezicht-houder milieu	Totaal
1.1 / 1.2 / 3.1 / 4.3	Opstellen milieujaarprogramma + integraal handhavingprogramma		65	Team handhaving	15	65
1.1 / 1.2 /3.1 / 4.3	Opstellen milieujaarverslag + integraal handhavingverslag		65	Team handhaving	15	65
1.4 / 3.2	Monitoring uitbesteding handhavingstaken ODNV		40	Team handhaving	40	40
1.3 / 3.2	Budgetcyclus		25	Team handhaving		25
Criteria	**Communicatie, afstemming en informatiebeheer**	**Aantal**	**Benodigde capaciteit**	**Organisatie onderdeel**	**Toezicht-houder milieu**	**Totaal**
2.7	Communicatie en voorlichting		50	Team handhaving	25	50
2.5	Overleg ODNV / provincie + overleg portefeuillehouder		25	Team handhaving		25
2.5	Lokaal Integraal Handhavingsoverleg (LIHO)		8	Team handhaving	8	8
2.7	Actualiseren van milieudossiers van bedrijven		30	Team hh / DIV	15	30
2.7	Inventarisaties inrichtingenbestand t.b.v. beleid		10	Team handhaving	5	10
3.4	Applicatiebeheer		20	Team handhaving		20
Criteria	**Beleid en Kwaliteitsbeheer**	**Aantal**	**Benodigde capaciteit**	**Organisatie onderdeel**	**Toezicht-houder milieu**	**Totaal**
1.1 / 1.2	Bewaken beleidscyclus, actualiseren milieuhandhavingplan als nodig		40	Team leefomgeving	5	40
4.1	Kwaliteitborging: actueel houden van protocollen, instructies, mandaten		75	Team hh / leefomg.	15	75
1.4	Samenwerking handhavingsbeleid / kwaliteitscriteria		40	Team handhaving	20	40
3.3	Opleiding, training, vorming		40	Team handhaving	40	40
	Totaal uren		**2121**		**1470**	**2121**

BIJLAGE 4: Werkwijze meldingen en handhavingsverzoeken

Samenvatting hoe om te gaan met meldingen en handhavingsverzoeken

Om minder tijd te besteden aan binnenkomende meldingen en handhavingsverzoeken worden niet alle meldingen en handhavingsverzoeken automatisch opgepakt;

- Alleen niet-anonieme meldingen worden in behandeling genomen, tenzij er sprake is van een urgente melding. De melder krijgt binnen drie werkdagen bericht over de wijze van afdoening van zijn melding. In het geval van een niet urgente melding kan het betekenen dat de melding pas op een later moment wordt opgepakt.

- Bij handhavingsverzoeken wordt eerst bepaald of het verzoek voldoet aan de vereisten zoals bepaald in de Algemene wet bestuursrecht (ontvankelijkheid) Vervolgens wordt bepaald of handhavend optreden gerechtvaardigd is (proportioneel). Hiertoe wordt het handhavingsverzoek getoetst aan de beginselplicht tot handhaving (mogelijke legalisering en evenredigheid).

Omdat een deel van de meldingen en handhavingsverzoeken voort kan komen uit een burenruzie moet ook naar dit aspect worden gekeken. De melders en verzoekers moeten bewust worden gemaakt van hun eigen verantwoordelijkheid en gewezen worden op hun zelfredzaamheid. Als nodig kan de gemeente faciliteren in het tot elkaar brengen van de buren. Deze strategie leidt tot het verminderen van de tijd die we gebruiken voor het behandelen van meldingen en handhavingsverzoeken.

Meldingen of handhavingsverzoeken

Een signaal over een illegale, gevaarlijke of ongewenste situatie kan binnenkomen als melding of als handhavingsverzoek. Voor handhavingsverzoeken geldt dat wij op basis van de Algemene wet bestuursrecht binnen 8 weken een besluit moeten nemen op het handhavingsverzoek. Voor het afdoen van meldingen geldt geen wettelijke termijn, wel de servicenorm van drie werkdagen.

1. Werkwijze meldingen

Het indienen van een melding is vormvrij en kan dus schriftelijk of mondeling worden gedaan.
Het afwijzen van een melding is geen besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht waar dus ook geen bezwaar en beroep tegen open staat. Bij ontvangst van de melding moet worden nagegaan of de melder bekend of anoniem is en moet worden ingeschat of sprake is van een urgente melding. Bij een urgente melding kan worden gedacht aan een gevaar voor het milieu, openbare orde, veiligheid ect.

1.1. Melding niet urgente melding door een anonieme melder.

Is de melding door een anonieme melder ingediend en is de melding niet urgent, dan wordt de melding niet in behandeling genomen. Omdat de melder niet bekend is vindt er geen terugkoppeling plaats.

1.2. Melding wel urgente melding door een anonieme melder.

Is de melding door een anonieme melder ingediend en is de melding wél urgent, dan wordt de melding direct in behandeling genomen. Omdat de melder niet bekend is vindt er geen terugkoppeling plaats.

1.3 Melding niet urgente melding door een bekende melder.

Is de melding door een bekende melder ingediend en is de melding niet urgent, dan wordt de melding wel in behandeling genomen, maar niet direct afgehandeld. De melder wordt hiervan op de hoogte gebracht.

1.4 Melding urgente melding door een bekende melder.

Is de melding door een bekende melder ingediend en is de melding wél urgent, dan wordt de melding direct in behandeling genomen en afgehandeld. De melder wordt hiervan op de hoogte gebracht.

2. Werkwijze Handhavingsverzoeken

Naast een melding kan iedere belanghebbende een verzoek tot handhaving indienen.

Om belanghebbendheid aan te kunnen nemen, spelen aspecten als zicht en nabijheid een belangrijke rol. Er moet officieel beslist worden op het handhavingsverzoek. Dit moet binnen de wettelijke termijn van acht weken (maximaal verlengd met zes weken). Tegen de beslissing op het handhavingsverzoek staat bezwaar en beroep open. Zoals gemeld heeft de gemeente een beginselplicht tot handhaving. In jurisprudentie is deze beginselplicht vormgegeven:

"Gelet op het algemeen belang dat gediend is met handhaving, zal in geval van overtreding van een wettelijk voorschrift het bestuursorgaan dat bevoegd is om met een last onder bestuursdwang of een last onder dwangsom op te treden, in de regel van deze bevoegdheid gebruik moeten maken. In gevallen waarin het bestuursorgaan in dat kader redelijk te achten beleid voert, bijvoorbeeld inhoudend dat het bestuursorgaan de overtreder in bepaalde gevallen eerst waarschuwt en gelegenheid biedt tot herstel voordat het een handhavingsbesluit voorbereidt, dient het zich echter in beginsel aan dit beleid te houden. Dit laat onverlet dat het bestuursorgaan slechts onder bijzondere omstandigheden van het opleggen van een last onder bestuursdwang of een last onder dwangsom mag afzien. Dergelijke omstandigheden kunnen zich voordoen als concreet zicht op legalisatie bestaat, of als het opleggen van een dergelijke last zodanig onevenredig is in verhouding tot de daarmee te dienen belangen dat in die concrete situatie van het opleggen van die last behoort te worden afgezien."

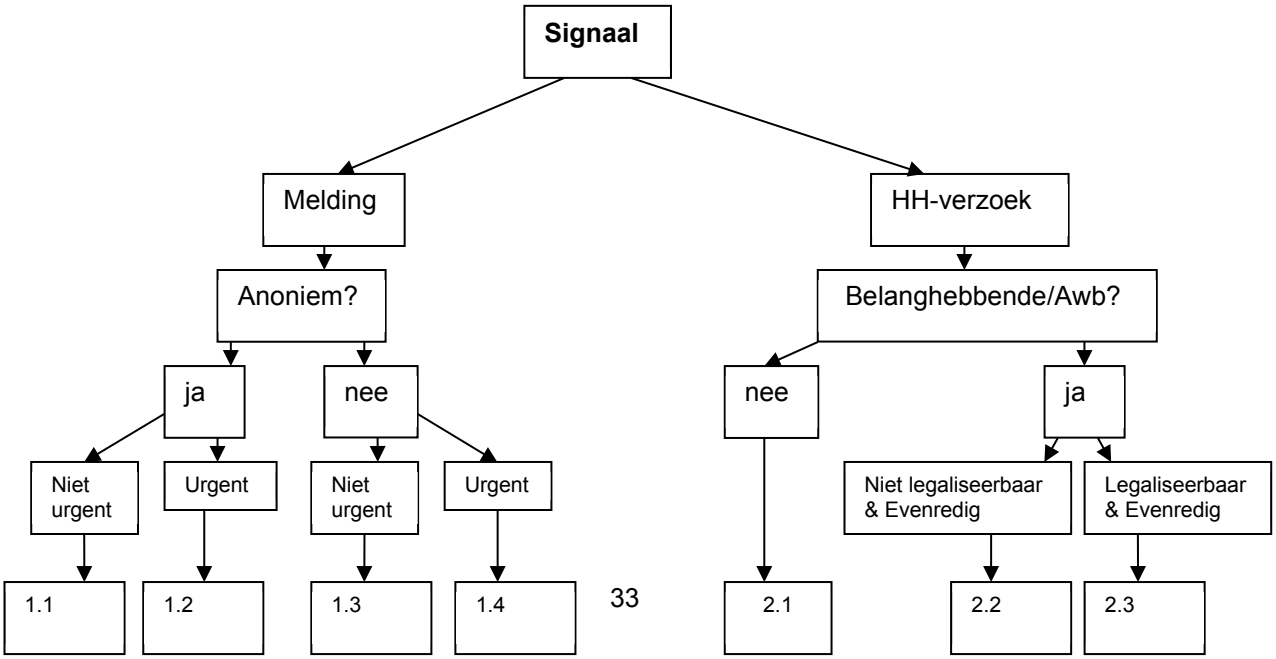
Verder is er meerdere keren in de rechtspraak uitgesproken dat beleidsmatige prioritering en de afwezigheid van handhavingscapaciteit geen bijzondere omstandigheid vormen om niet handhavend op te treden. Bij een handhavingsverzoek door een belanghebbende zal dus moeten worden bepaald of sprake is van een legaliseerbare overtreding of dat er sprake is van onevenredige handhaving. Voor wat betreft het zicht op legalisatie heeft jurisprudentie uitgemaakt dat er sprake moet zijn van een concreet zicht op legalisatie. Met andere woorden; er moet een vergunbare aanvraag zijn ingediend of het ontwerp bestemmingsplan moet ter inzage liggen. Bij het bepalen of er sprake is van een onevenredigheid is dit minder helder bepaald; er ligt ruimte voor een afweging. Handhaving kan onevenredig zijn als de overtreding een incidenteel karakter heeft; de overtreding van geringe ernst is en/of de belangen van derden niet of nauwelijks worden geschaad.

2.1. Verzoek niet van een belanghebbende of voldoet niet aan de Awb.
Als het handhavingsverzoek niet afkomstig is van een belanghebbende of niet voldoet aan de overige eisen van de Awb wordt het handhavingsverzoek niet in behandeling genomen.
Alleen indien het gaat om een urgente overtreding zal er handhavend tegen de overtreding worden opgetreden.

2.2. Overtreding legaliseerbaar en/of handhaving onevenredig.
Als er sprake is van een legaliseerbare overtreding of een overtreding waarbij handhavend optreden onevenredig is, zal het handhavingsverzoek worden afgewezen.

2.3. Overtreding niet legaliseerbaar en handhaving wel evenredig.
Als de overtreding niet legaliseerbaar is en handhaving evenredig is, zal tegen de overtreding, op basis van de wettelijke handhavingsplicht, moeten worden opgetreden.

Beslisboom:

BIJLAGE 5: ODNV Jaarverslag 2022 en Jaarprogramma 2023